

**Augustinianum Systema De Gratia Ab Iniqua Bajani, Et
Janseniani Erroris Insimulatione Vindicatum, Sive
Refutatio Librorum Quorum Titulus Bajanismus, Et
Jansenismus Redivivi In Scriptis PP. FF. ...**

Bellelli, Fulgenzio

Monachii [u.a.], 1749

§. X. Comprimitur postremus adversarii conatus, & consequentium falsitas
infertur ex antecedentium confutatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83741](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83741)

„quarum illa determinata, hæc vero indifferens est.„ Adde quæ præmissa sunt num. 2. & 3.

7.
Aliæ distin-
ctiones Bel-
lelli defen-
duntur.

VII. Ex his apertissimum est, quomodo accipiendæ sunt distinctiones aliæ, quas Anonymus damnat novitatis, irridet, atque ad faciendum fucum excitatas esse pronuntiat. Neque enim Fulgentius Bellelli solitarie, & absque ullo additamento, inquit sub gratia efficaci dari necessitatem diminutam, restrictamque, sive necessitatem accidentalem, & actus secundi; sed plura addit, quibus horum vocabulorum sensus dignoscitur. Si enim, ut ex dictis perspicuum est, docet auxilium efficax applicare potentiam ad actum secundum, si docet necessitatem ortam ex tali applicatione non esse absolutam, si docet sub tali necessitate permanere libertatem essentialem, ac potestatem agendi, vel non agendi; profecto eandem necessitatem appellat diminutam, quatenus non est absoluta & ampla, neque extenditur ad

indifferentiam activam: appellat necessitatem actus secundi, quatenus oritur ex suppositione gratiæ efficacis applicantis liberum arbitrium ad opus; & appellat necessitatem accidentalem; quatenus non evertit essentiam liberi arbitrii sitam in potestate agendi, vel non agendi. Adde, ut magis, magisque appareat quam inepte futesque sint adversarii cavillæ, quod legitur de modo Reparatur. Demodo Re- lib. 3. cap. 8. Cavendum est, ne deter. parat. tom. 1. minatio gratiæ in essentiam ipsam arbitrii, seu actum ipsius primum derivetur: quod apte fit, si efficacis gratiæ determinatio assi- a operi asseratur, & actioni, quatenus scilicet primum actum AD SECUNDUM, seu arbitrii potestatem indifferentem ad operationem faciendam applicat, conjungitque. Quare ergo tanta magniloquentia & jactantia contendit novus iste Palaphatus Theologum, qui ipsum supera plusquam fulicam cygnus, adversari Thomistis asserentibus gratiam se ipsa efficacem se tenere ex parte actus secundi?

§. X.

Comprimitur postremus adversarii conatus, & consequentium falsitas infertur ex antecedentium confutatione.

S U M M A R I U M

Quid contineant ultimi duo articuli adversarii.

1. Merito fateatur P. Bellelli difficultatem questionis de libertate indifferentiæ.
2. Falso arguit advers. P. Bellelli de illata Thomistis calumnia.
3. In quo P. Bellelli Arnaldum merito laudet.
4. Nittur adversi exculpere necessitatem ex verbis Bellelli NB male truncatis.
5. Ostenditur Bellellium veram admisisse libertatem indifferentiæ.

6. Primam Jansenii propositionem propugnatam, & negatam gratiam sufficientem inepte objicit Bellelli adversarius.
7. Secundam Jansenii propositionem eidem perperam affingit.
8. Pari temeritate tertiam ei imputat.
9. Circa quartam duo Bellellio exprobrat. Refellitur utrumque.
10. Carpit sententiam Bellelli circa 5tam Jansenii propositionem. Confutatur objecta ex sæpe dictis, & concluditur.

Quid contineant ultimi duo articuli adversarii. Jans. Red. pag. 149.

Adit articulos duos Anonymus, in quorum uno agit de essentia liberi arbitrii tradita à Patri Bellelli, in altero prædicta colligens infert hujus doctrinam omnino consentire Jansenianæ. De libertate tamen, quam & nos repetimus ex indifferentia judicii, quo in eligendis iis, in quibus non relucet plenissima ratio boni, mens sedet arbitra, & uni præ aliis adhæret, satis pertractatum est §. 3. capitis primi, & §. 9. cap. 2. Confectaria vero refutatis antecedentibus per se corruunt. Cæterum quia postremo loco producta ab Anonymo Theologi nostri potius orthodoxiam confirmant, quam erroris inferant suspi-

cionem, eadem quoque brevî discussionem.

I. De libertate disputans Fulgentius Bellelli lib. 3. de modo Rep. ex pluribus Augustini locis demonstrat questionem hanc esse ad solvendum difficillimam, nec aliquos perturbandos esse ejusdem questionis obscuritate. Cap. 8. idem repetit, nos admonens cum eodem Augustino, ne aut liberum arbitrium, aut Dei gratiam negemus, quotiescunque ipsa ratio quemlibet nostrum quærentem vehementer angustat: urgetque excelsum Trinitatis mysterium, in quo firmissime confitemur unitatem essentiae adversus Arium, 944.

I. Merito fateatur P. Bellelli difficultatem questionis de libertate indifferentiæ. Bellelli de modo Rep. pag. 149. Bellarm. tom. 4. pag. 264. Alo. pag. Arium, 944.

Arium, & distinctionem *Personarum* adversus Sabellium; quamvis hujus mysterii celsitudinem assequi non valeamus. Ex hujus autem quaestione obscuritate colligit liberum arbitrium sub gratia efficaci non solum à coactione, verum etiam à necessitate esse immune, scribens priori in loco: *Quamobrem Calviniana, Bajana, & Janseniana haeresis, quae potestatem arbitrii ad unum necessitatem, determinatamque posuerunt, quo eam facillime cum Divina Gratia per se efficaci componerent, aliam in lapsu homine libertatem, quam à coactione non agnoscen- tes argumento Doctissimi Cardinalis Bellarmini lib. 3. de Grat. & liber. arbit. cap. 5. valide conteruntur. Cujus quidem ea vis est: Si ab hoc doctrinae articulo, quo Gratia cum arbitrio componitur, tollitur difficultas; tollitur etiam Fidei veritas. Et cit. cap. 8. Difficultas ipsa, libertatis indifferentiae cum virtutis per se gratia concors vinculum, unionemque fundet. Nam si gratia per se efficax non esset, quaestio hac teste Card. Bellarmino lib. 3. de Grat. & lib. arb. cap. 5. nec difficilis foret, nec obscura, sed plana & perspicua.* Familiare est etiam Thomistis asserere hujus quaestio- nis difficultatem, atque uti etiam divi- norum mysteriorum comparatione; ut facit Alvarezius disp. 118. num. 6. Nil ergo nos, neque Anonymum permo- vere debet, si forte Fulgentius Bellelli difficillimam quaestionem perfecte non solverit, & omnibus non satisfecerit: sed hoc uno contenti esse debemus, quod libertatem indifferentiae & gratiam victricem simul conjungi docuerit. Ne- que enim debebat Augustini discipulus sese supra Magistrum extollere, ac sibi- met proponere perspicuum & facile, quod Sancto Doctore visum est obscuris- simum ac difficillimum. Quoniam vero nos etiam haud mediocriter hac quaestione pulsamur; oramus Anonymum hujus aetatis miraculum & singulare or- namentum, ut disceris, nugisque, quae ipsum dedecent, abjectis, doceat nos meliorem gratiae cum libertate conciliandae rationem: sed animadvertat eam, quae obscura sit, iisdem diffi- cultatibus implicari; eam autem, quae sit faciliior ac planior, Augustini discipu- lis ob ipsam facilitatem reddi suspectam.

non indiguisset ad perseverandum gra-
tia per se efficaci, conatur demonstrare
praedeterminationem non exigi, ut cen-
sent Thomistae, ob essentialem depen-
dentiam causarum secundarum à prima,
qua Fulgentius arbitratur interim liber-
tatem. Ut ergo Anonymus hanc sen-
tentiam in invidiam trahat, quasi Au-
gustinianus Doctor scripsisset Thomistas
libertatem evertere, *Hanc*, ait, *ad-*
versus praedeterminationis physicae asser-
tores illatam calumniam baud difficulter
repellunt Thomistae. Ubinam Pater Bel-
lelli calumniatur Thomistas? Ubinam
ait denegari ab his libertatem? Profecto
si calumnia dicenda sit qualibet argu-
mentatio, quae impugnatur aliqua Scho-
larum opinio ex consecrariis, quae il-
lic ab oppugnantibus inferuntur, ne-
gantur autem ab assertoribus ejusdem
opinionis; nemo calumniosior erit iis,
qui negant dari gratiam per se effica-
cem, apud quos nil solemnius, aut usi-
tatis ratiocinatione ista, *Gratia per se*
efficax non stat cum libero arbitrio; ergo
rejicienda est. Sed absit, ut vestigiis
inhærentes Anonymi calumniatoris, ab
argumentandi ratione non distinguamus
calumniae piaculum. De Thomistis
Fulgentius noster locutus est, ut par
erat, de his, ac de Augustinensibus
praemittens initio illius quaestio-
nis: *Utrunque nobilissimi Scholastici contra-*
belli de
ria opinantes inveniuntur, & singulifatu creat.
sibi suffragantem Augustini authorita-
tem declamant. Ab iisdem Thomistis
veniam quoque sibi pollicetur, ad
sententiam suam post Lovaniensium
doctissimos trahens Angelici Doctoris
auctoritatem, ita exorsus cap. 18.
Scio nobilissimos Thomistas veniam da-
turos mihi, si Angelicum Doctorem
pro nostra sententia recitaverim. Ne-
que P. Bellelli negat Deum aliquando
physice praedeterminare rationales crea-
turas ad opus sua omnipotentissima po-
testate, nullatenus libertate laesa: sed
hoc demonstrat cap. 27. auctoritate ac
ratione, illud tantum affirmans non
exigi hanc determinationem *propter*
essentialem creaturarum à Deo dependen-
tiam, quoniam repetita praedetermi-
natione ex hoc capite, putat praedetermi-
nandum etiam fore *actum primum vir-*
tutis, & liberae facultatis, cum & iste
actus primus essentialiter pendeat à
prima causa: atque id probare niti-
tur vicesimo quinto capite ejusdem libri.
Num vero argumentatio illa firma sit, aut
spemenda, mea non interest. Refert tan-
tummodo ab inflata Thomistis calumnia
virum

Jans. Red.
pag. 151.

ration. pag.
146 246.
300. 305.

2.
Falso arguit
adversarius
P. Bellelli de
illata Tho-
mistis ca-
lumniâ.

H. Deberet hæc responsio cuilibet
frugi lectori satis esse: at silentio præ-
tereundum non est, quod Augustinia-
nus Theologus lib. 2. de statu creat.
ration. demonstrans Adam, & Angelos

virum optimum vindicasse. Neminem præterea latet, nisi forte novum hunc hospitem, plurimos esse Fulgentio Bellelli consentientes in neganda pro statu innocentiae victrici gratia, ideoque in oppugnanda prædeterminatione ex titulo dependentiae secundarum causarum à prima. Capite 19. pagina 253. & seqq. ostendit Pater Bellelli sibi in ea sententia prævisse Gregorium Ariminensem, Cardinalem Norisium, Basilium Ponticum, Christianum Lupum, Franciscum Macedum: quibus alios plurimos accessisse egomet alibi demonstravi.

De Theolog.
discipl. lib. 4.
cap. 8. tom. 1.

3.
In quo merito
laudat Arnaldum P.
Bellelli.

Jacob. 3. 2.

Bibliot. Ang.
gel. A. h.
num. 6.
Jans. ed.
p. 8. 154.

III. Forte ne hos, aliosque auctores eidem objiceremus, siluit Anonymus laudari à Fulgentio Bellelli inter cæteros Antonium Arnaldum, & de hujus operibus scribi pagina 257. *Nihil aliud, quam Augustinum redolent;* quam tamen objectionem quidam clanculum obtrudunt & insunt: atque, ut opinor, una est, quæ virum aliquot eruditum, non semper accuratum & circumspectum fuisse aliquibus persuadeat. Antequam vero accusatores hæc verba carperent & amplificarent; eadem ego ipse prænotaveram, nulla tamen admiratione commotus, quod optime scirem homines nos esse, non Angelos, atque in Canonicis Epistolis adinveniri scriptum: *Si quis in verbo non offendit, hic perfectus est vir.* At incidit postea in manus meas Fulgentii Bellelli Opusculum Apologeticum, conscriptum die 4. Junii anno 1717. cujus lectione inanis illa suspicio prorsus evanuit. Ibi enim §. xi. ista leguntur: „Quod autem Arnaldum clarissimum virum appellaverim, in causa fuit egregium plane Opus de *Fidei Eucharistiae perpetuitate* cunctorum eruditorum calculis comprobatum, quorum summis laudibus ob id Arnaldum excipi ignorat nemo. A Summis quoque Pontificibus, sanctæque Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Arnaldum olim fuisse laudatum explorata res est. Nonnulla ejusdem Opera indici prohibitorum inserta, & nonnulla etiam non inserta, quibus se in Augustini lectione versatum exhibet, est manifestum: sed quisquis ille sit, non mihi magno vertendum erat piaculo, quod non Arnaldum ubi erravit, sed ubi catholice de adjutorio primi hominis sensit, laudaverim. Non enim propterea fides Eucharistica deferenda est, quia eam Jansenianus Arnaldus propugnavit. Hanc epistolam, seu Opusculum Apologeticum in Bibliotheca Angelica reponere nuper curavi, ut qui

putant à se novi aliquid proferri, discant nil aliud opponi, quam ante annos triginta objecta, atque excussa. Itaque nosmetipsos in semitam revocemus.

IV. Contendit Anonymus Fulgentium Bellelli *simulare* dum damnat Jansenianum de necessitate systema, quoniam nullum quidem verbum facit de *immunitate à simplici necessitate*. Etenim, inquit, ad libertatem indifferentiæ requiritur 1. *concursum Dei generalem*; de qua prima conditione ait Anonymus: *Huc suffragantur alii Theologi.* 2. Exigit *objecti notitiam*; & accusator reponit: *De hac quoque conditione nullum potest esse dubium.* 3. Postulat, ut objectum non appareat *sub pura ratione boni*; & animadversor subjicit: *Hæc tertia conditio admittitur quoque à Theologis.* 4. Requirit, ut voluntas sit *immunis à coactione*; & inquit criminator: *Verum de immunitate à simplici necessitate altum habet silentium.* Exigit tandem, ut arbitrium *sufficienti gratia fulciatur*; & pag. 628. censor omniscius ait: *Conveniunt de hac ultima * conditione omnes Theologi Orthodoxi.* Arguitur ergo F. Bellelli, quod solum requirat immunitatem à coactione, cum debuisset etiam exigere immunitatem à necessitate. Ita Anonymus, At nequaquam verbis istis luderet, & illuderet adversarius, si accuratius librum illum Fulgentii tertium legisset, ac tertiam insuper conditionem integram recitasset. Nam cap. 1. pag. 110. præter libertatem à coactione requirit libertatem indifferentiæ, & vim electivam faciendi, & non faciendi quidquam pro libitu: cap. 2. pag. 112. eandem libertatem demonstrat eo quod sit in homine *indifferens & electiva potestas, qua agere, & non agere potest*, pagina 113. eo quod *nec ad virtutem, nec ad vitia necessitate trahimur*, pag. 114. eo quod Adrumentini, ad quos S. Pater librum *de gratia & libero arbitrio* direxit, dum verébantur ne gratia per se efficaci læderetur libertas non poterant quæstionem movere, nisi de *libertate indifferentiæ ad agendum, vel non agendum*, pag. 115. eo quod difficillimum sit cum gratia libertatem conciliare, quod, cum de sola immunitate à coactione dici nequeat, *invidiosissimum indifferentiæ libertatis est argumentum*. Conditio autem tertia, de qua supra, pag. 126. his verbis exprimitur: *Insuper exigit libertas indifferentiæ, ut objectum quod percipitur, sub pura ratione boni, vel sub pura ratione mali haud appareat, sed quamdam*

4.
Necessitatem
extorquere
nititur ad
verf. ex ver-
bis Bellelli
male N.B.
truncatis.
Jans. tom. 3.
pag. 628.
Innumeris
Theologis
Orthodoxis,
qui hanc con-
ditionem non
exigunt, at-
que Fulgen-
tium Bellelli
fuisse, quam
opus erat, li-
beraliorem
demonstra-
tum est cap.
1. §. 4.

dam utriusque mixtionem per suimet exhibeat ideam, atque ita latitudinem potestatis ad utrumque flexum probandi, improbandive reddat indifferentem. Hac cognitio, quæ varias rationes boni, vel mali, delectabilis, aut ardui, in objecto deprehendit, nuncupatur indifferens, seu ut Scholæ ajunt, *judicium indifferens*. Ex his constat Fulgentium Bellelli acerrime pugnasse pro libertate à necessitate; & quidem à simplici necessitate, etsi hujus vocabuli simplicitas non meminerit; quod aperte intelligitur, si præter coactionem, quæ opponitur spontaneitati, adstruatur libertas indifferentiæ: unde neque Ecclesia in damnatione tertiæ propositionis vocabulum illud inseruit. Jansenius enim necessitatem coactionis illam dicit, quæ operatur effectum suum etsi nolitis, seu quantumcunque renitaris; & necessitatem simplicem, seu voluntariam illam appellat, quæ simpliciter necesse est aliquid fieri sine renisu voluntatis. Ita lib. 6. de Grat. Salvat. cap. 6. Quisquis ergo præter voluntatis renisum, seu coactionem, excludit à libero arbitrio necessitatem voluntariam, & libertatem indifferentiæ propugnat; is agnoscit non solum immunitatem à coactione, verum etiam immunitatem à simplici necessitate: ideoque P. Bellelli libertatem illam propugnans, non simulat, sed aperto, & catholico animo damnat refutatque hæresim Jansenianam.

Jans. tom. 3.
pag. 628.

5.
Ostenditur,
Bellellium
veram admi-
sisse liberta-
tem indiffe-
rentiæ.
Jans. Red.
pag. 157.

V. Nec audiendus est Anonymus, dum ait Fulgentium Bellelli non posse fugere anathema ab Innocentio X. in Jansenianos pronuntiatum, quia etsi admittat libertatem, quæ oritur ex objecto, non tamen fatetur æque requiri libertatem ab ea necessitate, quæ ex alio capite oriri potest. Augustinianus enim Theologus quantum spectat ad actum primum, atque ad potestatem liberi arbitrii, agnoscit activam indifferentiam, in qua NULLA determinatio, NULLAQUE NECESSITAS reperitur; ut constat ex §. 7. num. 2. atque ex illius verbis tom. 1. de modo Rep. pagina 127. quantum vero ad actum secundum pertinet, nullam in eo agnoscit necessitatem, nisi consequentem, atque ex suppositione applicationis liberæ potestatis ad actum secundum; prout evidens est ex præcedenti §. num. 3. atque ex ejusdem verbis in eodem Volum. 1. pag. 134. quæ in re locutus est lingua ac mente omnium Thomistarum. Ab his minime recessit, dum ait *judicium indifferens esse*, ut scholæ ajunt, *radicem libertatis*, atque hujusmodi *judicium non adinveniri*, quantum

R. P. Berti Theol. Tom. X.

do summum bonum perspicue & absque ulla caligine percipitur; sed tantum quando bonis aut veris, aut apparentibus quadam mali permixtione propositis, mens uni adhæret: nam & istud Thomistæ tradunt; ut constat ex Alvarez disput. 115. atque ex Gonet disput. 6. art. 1. Ex quo vero *objectum* menti occurrere debeat, ut illa in eo dijudicando occupetur, nonnisi nugaciter ac pueriliter conjicitur, *judicium indifferens*, de liberationem, agendique vel non agendi potestatem oriri tantummodo ex objecto. Atque ex his manifestissimam puto calumniam viro doctissimo illam atrocem & iniquam esse ob criminis falsitatem, atrociorē & iniquiorē ob acrimoniam, contemptum, furoremque criminantis, ob momentorum autem, quibus adductus est, ineptitudinem ac parvitatem, esse atrocissimam & iniquissimam.

Alvar. pag.
918. 919.
926. Gonet.
tom. 1. pag.
113.

VI. Itaque hallucinatur plurimum ad-
versarius, dum ex dictis inferri autumat
inter Jansenium & Patrem Bellelli per-
fectissimam harmoniam. Doceri nam-
que ab illo primam propositionem con-
tendit temere ac pertinaciter, quoniam
arbitratur Theologum nostrum Jansenia-
no sensu probare illud Augustini pro-
nuntiatum, *Quod amplius nos delectat*,
secundum id operemur necesse est; & ul-
terius quia idem P. Bellelli gratiam, quæ
non vincit superiorem cupiditatem, ap-
pellat *parvam & invalidam*. Verum
cum vir doctus interpretatur Augustini
effatum de necessitate consequentiæ & illa-
tionis, quæ indifferentiam activam servat
illefam, ut ostendimus §. 6. num. 5. ap-
pellando autem voluntatem, quæ à gra-
tia nondum victrice inspiratur, *parvam
& invalidam*, vocabulis non usurpatis
duntaxat à Norisio, Macedo, aliisque
Theologis præstantissimis, verum etiam
ab Augustino adhibitis, bene ac sapien-
ter utatur ad demonstrandum eandem
gratiam non superare voluntatem carnis
contraria concupiscentem, nisi tantum
Spiritu Sancto accendatur voluntas, ut
velit atque applicetur ad actum, ut iti-
dem ostendimus §. 7. num. 3. conse-
quens est Anonymum, quemadmodum
in præmissis, ita in consecutionibus labo-
rem serere, & ovum adglutinare. Hoc
autem in loco ut Augustiniani systema-
tis omnino ignarum se prodatur, quasi id
ex præcedentibus nondum omnes novif-
sent, multus ac verbosissimus in præstan-
tem virum invehitur, quoniam in Ope-
re de statu creat. ration. lib. 2. asserit ef-
ficax gratiæ auxilium in hoc tantum in-
firmi-

6.
Propugna-
tam 1. Jansenii
propositionem,
& negatam gra-
tiam sufficien-
tiam Bellelli
ineptè adver-
sarius.
Jans. Rediv.
pag. 165.

A a

firmi-

firmitatis statu, ac facta divisione duplicis adjutorii *sine quo*, & *quo*, ait istud nobis conferri per Christum, illud vero comparat luminis necessario ad videndum, atque alimentis sine quibus vivere nequaquam possumus, & præterea affirmat nonnullis in hoc statu deesse: unde Anonymus novâ, atque inauditâ illatione eruit, Fulgentium Bellelli agnoscere in hoc statu solum auxilium quo, auxilium autem *sine quo* in statu naturæ lapsæ juxta illius sententiam nihil prodesse. Cæterum si librum de Corrupt. & Grat. legisset insimulator; facile intellexisset hæc verba, *Aliud est adjutorium, sine quo aliquid non fit, & aliud est adjutorium, quo aliquid fit*, esse verba Augustini: hanc comparisonem, *Adjutorium alimentorum est sine quo non fit, non quo fit ut vivamus*, esse comparisonem Augustini: hanc sententiam, *Nunc autem quibus deest tale adjutorium (sine quo colatum Angelo & primo homini) jam pena peccati est, quibus autem datur secundum gratiam datur, non secundum debitum*, esse sententiam Augustini: hanc demum enuntiationem, *Tanto amplius datur per Jesum Christum Dominum nostrum, quibus id dare Deo placuit, ut non solum adsit sine quo permanere non possumus, etiamsi velimus, verum etiam tantum ac tale, ut velimus*, esse enuntiationem Augustini. Quid ergo? Quemadmodum Augustinus, ita Augustini discipulus, sicut in hoc statu commendat auxilium *Quo*, pariter ab hoc statu non excludit auxilium *sine quo*; imo docet istud nunc aliquibus deesse in *penam peccati*, & quibus datur, dari *secundum gratiam, non secundum debitum*, ut inquit S. Pater verbis paulo antea productis, iisdemque verbis repetit Fulgentius Bellelli in *Opere de statu creat. rat.* libro secundo cap. 4. & in *Opere de modo Repar.* lib. 1. cap. 6. & lib. 2. cap. 1.

De corrupt.
& Grat.
num. 32. &
34. Tom. 10.
pag. 768. &
769.

De statu
creat. ration.
pag. 69. De
modo Repar.
tom. 1. pag.
11. & 28.

7.
Secundam
Jansenii pro-
positionem
Bellelli
perperam
affingit.

VII. A Patre Bellelli propugnari secundam Jansenianam Anonymus se aperte demonstrasse gloriatur, propterea quod gratiam, quæ gradibus non superat cupiditatem, *parvam* dixerit atque *invalidam*; & insuper asserendo carere illam effectum, ad quem excitat voluntatem, à Jansenio idem docente nullo pacto discesse. At nihil hamati hi funiculi attrahunt; siquidem gratiam, quantumvis parvam, esse verum *possibilitatis* auxilium, & dici *invalidam* Augustinianam, nimiumque criminatori invisa, sed aptissima phrasi, quatenus ut prodeat in actum, adjutorio *Quo* infirmitas remanet adjuvanda, non autem *invalidam* dici sensu

Janseniano, in quo necesse est, ut voluntas robustiori delectationi succumbat, aperte demonstravi §. 2. & 7. illustris Theologi testimoniis: ac præterea quam iniquum sit, quam ludicrum ob istiusmodi argutias notâ Jansenianæ hæreseos quempiam inurere, ostendi supra cap. 2. §. 7. in librorum meorum vindicatione.

VIII. Eadem est ratio tertiæ propositionis, quam à sodali nostro defendi positum extra omnem controversiam jactat tricarum conduplicator, putans se demonstrasse quod ab illo denegetur libertas à necessitate antecedenti, quam alicubi appellavit *accidentalem*, & quod fraude pravoque sensu adhibeantur distinctiones Scholasticorum. At versat saxum, nec hilum proficit reciprocator. Nam cum delectatio victrix exigatur ab insigni Theologo, *ut potestas indifferens applicetur ad actum*, quemadmodum constat ex §. 4. & 7. evidentissima res est nullam aliam in ejus sententia admitti necessitatem, nisi *consequentia, illationis, atque ex suppositione applicationis libera potestatis ad actum*: quod ubique ab eo traditum ac repetitum unanimi Thomistarum sensu constat ex §. 5. Atque hinc etiam perspicuum est, necessitatem illam appellari interdum *accidentalem*, non quod concupiscentia, quæ adventitia est, & exorta ex Adæ peccato, aut victrix delectatio evertat *indifferentiam activam*; sed quoniam in natura rationali primitus instituta nec erat lacertosa illa cupiditas, quæ ad peccatum allicit & inclinat, nec Adam opus habebat adjutorio, quod implorat homo in agone constitutus, adjutorio scilicet, quo Deus in nobis *operatur velle & perficere*, juvando *liberam potestatem* ut agat, non vero illam obstringendo *necessitate*, ut hujus laqueo suffocetur, ac pereat.

IX. Distinctis in 4. propositione iis, quæ ad historiam pertinent, à dogmate eadem propositione damnato, quoniam P. Bellelli ait Semipelagianos admisisse ad fidei initia *gratiam Conditoris*, quam nempe habuit Adam, & voluntatis perdissequam, vir temperatissimus id appellat *effugii Bellellini ineptiam*; propterea quod propositio damnata *gratiam* minime restringat ad gratiam *Conditoris*. Quantum vero spectat ad dogma proscriptum, inquit hoc ab Augustiniano Theologo apertissime renovari, quoniam is docet liberum arbitrium posse resistere *gratiæ sufficienti*, non autem *gratiæ efficaci*, adhibetque *distinctionem sensus compositi ac divisi* in ea prorsus significatione,

8.
Pari temeritate jam eadem impugnat propositio. Jansenii. pag. 175.

9.
Duo circa quartam Jansenii propositionem Bellelli exprobrat. Jans. Rediv. pag. 177.

tione, in qua adhibetur ab omnibus Jan-
senianis.

Refellitur
utrumque.

Cæterum quantum ad primam partem, demonstravi cap. 1. §. 12. idem cum Fulgentio Bellelli sentire Thomistarum complures, & si gratia *Conditoris* restringatur ad solam *mentis illustrationem* cum Stephano Dechampsio, aliisque, eisdem sententiæ haud repugnare Dionysium Petavium. Quamobrem si Anonymo ubique simul verbis ludere, & veri aliquid proferre placuisset; assertum Confratribus nostri non debebat appellare *ineptiam effugii Bellellini*, sed phrasi illa sua eleganti, seria ac pulcherrima *ineptiam effugii Thomistini, Macedini, Contensolini, Piccinardini, Petavini*. Sed mitamus, ne & ipsi ineptire dicamur, ineptias. Inter auctores, quibus P. Bellelli adhæsit, commemoravi eodem §. 12. Salmanticensēs, quorum nomine non unum prolerarium Scriptorem, sed doctissimorum Theologorum Collegium significamus. Hi ergo recensita opinione eorum, qui putant, *plures Semipelagianorum admisisse gratiam internam sufficientem pro initio fidei*, productis-que ejusdem sententiæ munimentis, *Hæc motiva* (inquiunt) *& alia, quæ facile possent expendi, non mediocrem asserunt probabilitatem horum auctorum opinioni, quam proinde amplectimur*. Objecta autem sibi quarta Jansenii propositione, *Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ necessitatem*, &c. præter alias responsiones, de quibus citato §. 2. aiunt, quod *Gratia à Semipelaginis concessa, nempe indifferens, & determinabilis per arbitrium, non sit vere præveniens, sed concomitans, & pedisequa voluntatis*: quod & confirmat Lemolius lib. 4. Pano-phi. tract. 2. cap. 6. Cum ergo Janseniana propositio expresse restringatur ad *gratiam prævenientem*; ea pars historica revocanda est ad questionem illam in Scholis tanta animorum contentione agitatam, *Num gratia præveniens sit indifferens, an prædeterminans*. Atque hæc de parte propositionis prioris. Nam ad secundam quod attinet; cavillulæ Anonymi rejectæ sunt §. 7. num. 6. ubi manifestissime ostendimus Fulgentium Bellelli, asserendo liberum arbitrium non posse resistere *gratiæ efficaci*, locutum fuisse de potentia illa, qua cum gratia victrice actu conjungatur dissensus; necnon §. 9. ubi evidentissime demonstravimus adhibuisse distinctionem *sensus compositi ac divisi*, aliasque consimiles, non in pravo sensu Jansenii, sed in

Orthodoxo & communi eorum, qui pro gratia *per se* efficaci strenue naviterque decertant.

X. Quintam propositionem *conceptis terminis* damnari à Fulgentio Bellelli Anonymus negare non audet; verum id non dubitat tribuendum esse cordis *simulationi*, quoniam exponens Augustini discipulus voluntatem Dei *antecedentem* salvandi omnes, communemque redemptionem homines universos, etiam reprobos, comprehendentem, confugit ad præparationem sufficientium auxiliorum, quæ cum gradibus non superent cupiditatem, revera *sufficientia* appellari non possunt.

Verum postquam cap. 1. §. 2. ostendimus illam sufficientium auxiliorum notionem tradi ab Orthodoxis aliis quamplurimis: postquam cap. 2. §. 8. demonstravimus in Augustiniano systemate gratiam, quantumvis minimam, conferre veram agendi *possibilitatem*, et si in actum prodire nequeat *potentiâ positionis* absque auxilio efficaci: postquam cap. hoc 3. §. 6. & 7. palam fecimus, delectationem victricem, & efficientis gratiæ adjutorium spectare ad actum *secundum*, atque duntaxat requiri, ut potestas indifferens *applicetur ad actum*: postquam demum in hac universa Apologia sæpiissime protestati sumus rejici à nobis systema duarum delectationum, quarum superior *necessitatem* inducat, & inferior non conferat veram agendi potestatem; arbitramur neminem futurum fore, qui illatæ nobis calumniæ non agnoscat iniquitatem, necnon hujusce synopsis, quam Anonymus in duplici *appendice* easdem argutiolas repastinando scurriliter repetit, insulsißimas confectationes. Has tamen tanti fecit asperimus atque imperiosissimus consarcinator, ut in postremo contra Patrem Bellelli articulo scripserit *facile ex dictis intelligi, Theologum nostrum parum since-* *ra fide inveci in Jansenium ipsiusque propositiones, hujus Novatoris in omnibus sectari doctrinam, vixit ac tortuosus animo errores Jansenii proscribere, totam denique Jansenii doctrinam in ejus scriptis reviviscere*, similia affirmans de me in altera parte, quam justis de causis huic præmittendam esse putavi. Tanta ergo verborum licentia, & criminantis iniquitas nobis veniam ab æquo frugique lectore impetrabit, si nostro ex ore rusticum aliquid & inficetum exciderit: imo & id patietur Anonymus, qui in

10.
Carpit ad-
verarius Bel-
lelli senten-
tiam circa
tam propo-
sitionem Jan-
senii.
Jans. Rediv.
pag. 179.

Confutatur
objecta ex
sæpe dictis,
concluditur.
que differa-
tio.

Jans. Red.
pag. 181.

Salmant. 10.
5. de Grat.
pag. 59. Ven.
edit. an 1611
nam 199
Lemos p. 4
tract. 2. pag.
15. num. 78.
edit. Leodii.

nos à sacrationibus musis, atque utiliori-
bus studiis abductos, pulverem omnem
excussit. Ejus certe, si palam, & Chri-
stiana moderatione nos provocasset, ra-
tionem habuissimus aliam; sed cum in-
sidiose egerit, & personam calumniato-
ris induerit, assumptæ larvæ figmenta,
non ignotum & latentem virum pauli-
per pupugimus. Nec in eum hæreseos
crimen, quod in nos tam frequenter ja-
ctavit, ausi sumus impingere, tametsi
potuissimus facillime, ac debuissimus
quoque, si dicteria dictariis, & convitia
trudenda fuissent convitiis. Verum id
neque Christiana charitas, neque Insti-

tuti nostri ratio, neque indoles inge-
niumque nostrum patiebatur. Quare
his animum intendentes finem disserta-
tioni imponimus verbis à Clenaertio
olim in consimili causa prolatis: *Pacis Petrus Cle-
gratiâ, ne deinceps Gratia Augustino-naerts Theo-
logia Augu-
stini Vindica-
sa operum in Deum relatio vapulet cum* *ca 6-3 Augu-
BAJANISMO, cum Glorioso Scholæ stini serm-
nostræ Doctore votum pono, ut „impetret-294. alias 11
mus si possimus à fratribus nostris, ne nos de Verbis A-
insuper appellent hæreticos, quod eos talia postoli cap 21
disputantes appellare possimus forsitan, comp. 5 p. 193
si vellemus, nec tamen ap-
pellamus. „*

